

NAŠE HLASY

INDEPENDENT CZECHOSLOVAK WEEKLY—NEZAVISLÝ ČESKOSLOVENSKÝ TÝDENÍK

Saturday, January 19, 1963.

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

No. 3 (301) Vol. IX.

AUTOMATION, UNLIMITED

FRANTIŠEK TŘEŠŇAK

Jméno Kaisrovy společnosti není ještě v žádném naučném slovníku světa, ale mělo by být ve všech a brzy bude, neboť touto společností se počínají nové dějiny lidské společnosti.

Přesto, že Kaisrova společnost není v encyklopediích, není neschopná se dovědět, koho představuje. Čtete-li "Time" a schováte-li si stará čísla, najdete v nich téměř pravidelně celostránkové inseráty, hlásající, že Kaiser je ocelářská korporace, vyrábějící kromě oceli ještě všechno možné jiné na světě. Její stavební projekty a její aluminiový papír znáte také z televise. Mimo jiné vám nemohlo uniknout, že se Kaiser účastní na výrobě raketových střel a satelitů. I bez citování velkých čísel je zřejmé, že je to jeden z mamutích amerických podniků.

Do dějin vstupuje tím, že zavádí ve svých závodech automatizaci a buď z vlastního podnětu nebo z podnětu úřadů uvažuje o jejich důsledcích. Na základě prvotních úvah uzavřel právě novou kolektivní smlouvu se svým dělnictvem, o níž píšeme na jiném místě a kterou lze právem nazvat historickou, protože tato smlouva je jednou z prvních, která bere v úvahu následky automatizace. Tyto následky jsou obrovské, mění totiž povahu naší společnosti do základu.

Také o podstatě automatizace jsme již psali, čtenáři nám však prominou, když pro jistotu zopakujeme její podstatu. Automatizace nenahrazuje ruční práci strojem. To učinila již průmyslová revoluce na konci osmnáctého století, svým železným koštětem smetla feudální společnost s povrchu Evropy a nastolila novodobou, kapitalistickou společnost. Ani nenahrazuje automatizace zastaralé stroje modernějšími: to se dělo od vzniku kapitalistické společnosti nepřetržitě až do dneška a kdykoli se tak dalo ve větším měřítku, na příklad po skončení první světové války, v třicátých letech a opět po druhé světové válce, vždy to bylo provázeno menšími nebo většími otrasy a vlnou nezaměstnanosti. Ne, to všechno tu už bylo, ale automatizace znamená něco podstatně jiného.

Automatizace svěřuje celou výrobu do rukou strojů, od počátku až do konce; nevyřazuje několik desítek nebo stovek nebo tisíců dělníků z práce, ale dává sbohem jim všem. V automatizovaných továrnách pracují jen stroje a nic než stroje. Sem tam je možno potkat v nich několik lidí v bílých pláštích a div ne také v bílých rukavičkách, kteří se přesvědčují, že stroje běží a nikde nic nevázne. Nemůže váznout, protože elektronové stroje počítají již předem všechno na zlomky miliontin vteřiny. Všechno běží podle předem uváženého, tisíckrát překontrolovaného plánu, a nový svět uvnitř automatizované továrny je spojen se starým světem za jejími branami jen trucky, které přivážejí suroviny, není-li továrna postavena přímo nad jejich zdroji, a odvázejí hotové výrobky. Nádhera, dokonalost, božskost techniky, moderní techniky, techniky dvacátého století.

Automatizovaný podnik má však ještě jednu vlastnost, zdaleka ne božskou a zdaleka ne technickou. V den výplaty se v něm hlásí o mzdu jen několik inženýrů a techniků a jeho brány se neotvírají před tisícovými zástupy, jejichž přirozenou snahou je nakoupit zboží v nejbližším Dominiu nebo Lablaw. I když nekupuje na super-marketech, automatizovaný podnik přesto prodává a bude prodávat tak dlouho, dokud si budou lidé vydělávat své peníze v NEZAUTOMATIZOVANÝCH podnicích. Do té doby budou výrobky automatizovaných továren na prodej. Co se však stane, až všechna průmyslová odvětví budou automatizována? Je zřejmé, že kdyby se dal průchod normálnímu vývoji, automatizovaný průmysl by neměl komu prodávat, protože by nebylo těch, kteří by mohli kupovat.

Odpověď Kaisrovy společnosti na otázku, kdo bude kupovat, až bude celá výroba zautomatizována, je: Kaiser zatím nikoho nepropustí, ale věnuje část zisku, který mu přináší nezautomatizovaná veřejnost, na přeskolení přebytečného dělnictva pro zaměstnání v dalších zautomatizovaných odbočkách. Lze si však spočítat na prstech, že takovéto řešení nezaměstnanosti, přicházející v důsledku automatizace, není možné do nekonečna. Čím dokonalejší automatizace, tím méně lidí bude třeba k tomu, aby byla udržována v chodu.

Co se stane, až bude postaveno tolik automatizovaných podniků, kolik jich bude třeba k zásobení společností vším, co k svému životu potřebuje? Pak tu budou na jedné straně továrny, v nichž nebude téměř živé duše, a na druhé straně milionové armády lidí, pro něž by za normálních okolností nebylo žádného uplatnění. Je zřejmé, že společnost nemůže dopustit, aby vývoj dospěl k takovémuto konci.

Kdyby automatizace měla vzít lidem práci, stali bychom se společností žebráků, v níž by nějakých deset nebo kolik procent zaměstnaných živilo devadesát procent lidí bez práce. Na druhé straně se může stát automatizace zdrojem hmotného požitání a nebývalého duševního rozkvětu společnosti, bude-li zkrácena pracovní doba tak, aby na výrobě a administraci se mohli podílet všichni bez rozdílu. Je však také zřejmé, že rozhodování, kterou cestou vývoj půjde, nelze nechat jen na dobrém uvážení koncernů, které zavádějí automatizaci. Rozhodování o příštím vývoji musí zůstat v rukou společnosti, a ta musí trvat na tom, že podniky zavádějící automatizaci nemají práva propouštět dosavadní zaměstnance na ulici.

Ať chceme, či nechtíme, a třebaže výroba dosud zůstává v rukou soukromých společností, stala se nejnovějším vývojem věci veřejnou. Kdo sestavil stroje, které činí člověka v továrnách zbytečným? Inženýři, kterým poskytlá základní i odborné vzdělání společnost počínaje obecnou školou až po universitu. Na jejich vzdělání přispěl každý občan přímými i nepřímými daněmi. Komu patří tedy jejich vynálezy? Jen soukromým koncernům, ať již to je Kaiser nebo Dupont, Ford nebo General Electric? Jejich vynálezy patří všem, a je proto jen na místě, aby se na dobrodinní technického pokroku podílela celá společnost a nedoplácela na to, že proměnila několik desítek tisíc svých dětí v technické bohy.

Vitajíce proto rozhodnutí Kaisrovy společnosti, že z jejich závodů nelze nikdo propouštět v důsledku automatizace, uplatňujeme své "právo na zahálku". Uplatňujeme své právo na zkrá-

TORONTO DO NOVÉ SLÁVY

TAKÉ DO NOVÝCH DANÍ A DÁVEK -- STAROSTA SUMMERVILLE UVÁDÍ SVŮJ PROGRAM

Týden po Novém roce se ujal svého úřadu nově zvolený torontský starosta Donald D. Summerville a uvedl se ve svou funkci inaugurační adresou jako muž s programem a muž činu. Bez dlouhých úvodů oznámil osmi stům obecních a státních funkcionářů a hostů shromážděným na radnici, jak si představuje činnost starosty a obecního zastupitelstva za doby své působnosti.

První část své řeči věnoval dalšímu rozvoji Toronta. První zmizí ostudná jižní strana ulice Queen. Ne někdy v budoucnu, ale do dvou měsíců předloží plánovací odbor svůj vlastní plán a pak se vyzvou architekti celého světa k soutěži. Stejná pozornost bude věnována přestavbě centru města. Soukromé iniciativy za spolupůsobení města se využije k opatření levného bydlení pro osoby s nižším příjmem. Do devadesát dnů bude předložen plán na zavedení parkování v bočních ulicích v tržních střediscích. Pro mládež se zavedou rekreační střediska v celé oblasti města.

Z jiných problémů a úkolů

starosta Summerville uvedl: větší účast obce na správě výstavbě CNE a na podnicích CNE. Již nyní trvá obec na tom, aby byla včas a pravidelně informována o přípravách stoleté oslavy založení kanadské Federace.

Starosta Summerville ukázal ve své vstupní řeči nejen, že rozumí plánům na další výstavbu města, ale také obecním financím. Zdůraznil, že si město musí opatřit nové zdroje příjmu a že nemůže financovat své podnikání dalšími půjčkami. Sáhne se proto k novým dávkám, na příklad k tříprocentní dani z pronájmu hotelových místností, ze sázek na dostizích a patrně i k jiným. Úspěch se dosáhne dozorem nad městským úřadováním a hlavně sloučením vlastního Toronta s předměstími, které chce Summerville prosadit u provinční vlády. Provincie a federální vláda budou požádány, aby se dělily s Torontem o výdaje, které podniká Toronto i v jejich prospěch.

Svou první, naprosto věcnou řeč, starosta Summerville ukázal, že ví, co chce.

COMMUNIST SEIZURE OF POWER AND THE PRESS

PETER ZENKL ABOUT CZECHOSLOVAKIA OF 1945-1948

The Internal Security Subcommittee of the United States Senate has recently published a study on Communist penetration and exploitation of the free press. This consists of some 13 articles written by outstanding writers and political figures and describes the tactics and devices of the Communists in penetrating, undermining and ultimately destroying the freedom of the press.

The article about the Communist destruction of the free press in Czechoslovakia was written by Petr Zenkl, former Lord-Mayor of Prague, member of two Cabinets before the Second World War and Vice Premier prior to the Communist push of February, 1948.

Peter Zenkl cites a political vacuum resulting from the Nazi destruction of prewar democratic institutions and the nearly complete occupation by Soviet forces as the two overriding factors in the political climate of post-war Czechoslovakia, which led to the appoint-

ment of Communists to decisive power positions in the government, including the Ministry of the Interior, the Ministry of Information, etc.

Starting with suppression of several large newspapers and magazines and the seizure of newsprint supplies in the hands of the non-Communist publishing, houses, the Communists established control over the allocation of newsprint, total newspaper and magazine circulation, number and size of pages and even time and periods of publication.

In addition, the Communist-dominated unions controlled the livelihood of every press employee, using police harassment and blackmail as an everyday form of pressure against the more eloquent anti-Communist journalists.

Yet in spite of all this, the democratic resurgence was gaining momentum and the Communists decided to seize power by force (Pokračování na straně 2.)

'JEJICH ČLOVĚK V HAVANĚ'

MUŽEM VPOZADÍ BÝVALÝ GOUZENKOV

ŠEF KUDRIATZEV

Anglický spisovatel Graham Green napsal před lety knihu se špiónážní zápletkou "Náš člověk v Havaně". Ve Washingtoně jsou nyní zasvěcení pozorovatelé přesvědčeni, že také Rusové měli "svého člověka v Havaně", který se v tajných jednáních s Fidelem Castrem postaral, aby Sověty mohly zřídít na ostrově cukrové třtiny útočné základny proti Spojeným státům. Tímto sovětským člověkem v Havaně, na kterého se hodi jako přišitý název Greenova románu, nebyl nikdo jiný, než Sergej Michalovič Kudriatzev, známý špión ve službách sovětské diplomacie...

47-letý diplomatický špión Kudriatzev upozornil na sebe po prvé světovou veřejnost ve zna-

mé aféře atomové špiónáže. Na konci druhé světové války působil jako první sekretář na sovětském velvyslanectví v Otavě. Ve skutečnosti měl v Otavě moc nejvyššího sovětského funkcionáře. Z otavského velvyslanectví řídil rozsáhlý špiónážní kruh, který byl odhalen roku 1946, kdy jeden z jeho podřízených, Igor Guzenko, požádal kanadské úřady o azyl. Guzenko přinesl kanadským úřadům doklady o tom, že Kudriatzev špiónoval nejenom v Kanadě, ale že řídil i sovětské špióny v Americe. Kudriatzev po tomto odhalení Kanadu "za noci a mlhy" rychle opustil.

Roku 1947 jej Moskva opět vyslala do zahraničí. Tentokrát (Pokračování na straně 2.)

MASARYK PROTI LŽÍM A POVERÁM

Ilisnerův proces z roku 1899, v němž se Masaryk nebojácně postavil proti antisemitským lžím a poverám o rituálních vraždách, ožije v přednášce pani Valerie White-Beckové tuto neděli o půl třetí odpoledne, pořádané kongregací Hlabonim of Toronto v Judea Brotherhood temple, 12 Hollaman Road, roh Bathurst a Glencairn.

Dnes je Masaryk uznávaným duchovním vůdcem národa, než se jím však stal, musel podstoupit dlouhá léta trvající boj s nepravdami všeho druhu, které bývaly skvrnou na jinak čistém našem štítě. Boj o rukopisy, Hilsnerův proces, Záhrěbský proces byly etapy tohoto boje před první světovou válkou.

Přednáška pani White-Beckové je zásluhou vzpomínkou na doby, kdy byl Masaryk pro mnohé a mnohé "anti-kristem" a kdy se při vyslovení jeho jména zřítocněly babičky raději pokřižovaly. Přednáška je přístupná všem, hosté v z okolí Toronta jsou srdečně vítáni, pozvánky se nerozesílaly.

OBAVY KUBÁNSKÝCH EXULANTŮ

Jak oznamují "New York Times", kubánští exiloví revolucionáři se obávají, že dojde na Kubě k nepřipravenému povstání, k jakému došlo v roce 1956 v Maďarsku. Na Kubě prý pracuje 161 podzemních skupin, které marně žádají o zbraně. Napětí proti Castrovi prý po řeči amerického prezidenta Kennedyho ještě vzrostlo, stízlívi pozorovatelé jsou si prý však vědomi, že Spojené státy nemají v úmyslu zúčastnit se boje proti Castrovi přímo, jak prý vyplývá z Kennedyho poznámky, že "jednou bude Kuba opět svobodná". "Spojené státy znovu podněcují jeden ze ztročených národů k revoltě, tak jako podněcovaly Maďary", citují "New York Times" prohlášení jednoho z kubánských revolucionářů, zároveň však americké úřady přísně dohlížejí na to, aby žádné plavido se nedostalo z Floridy na Kubu. Vůdci kubánských exulantů projevují jako závrh obavy, že nepřipravené povstání, nemající dostatečnou podporu ze zahraničí, by jen umožnilo Castrovi zhabit se tisíci a tisíci opozičníky.

ZÁKONY PRO VŠECHNY KENNEDYHO SESTRA U SOUDU

Skoro v každém velkém městě má Amerika nějakou soudcovskou originalitu. Soudce, který se řídí více zdravým rozumem než paragrafem, soudce, který je současně vychovatelem a psychologem, léčícím společenské choroby. Jeden z nejznámějších mezi nimi je soudce Gibbens v Santa Monica v Kalifornii, to jest na předměstí Los Angeles. V tomto zahradním městě bydlí poněkud filmové hvězdy a bydlí tam také se svým manželem, filmovým hercem, pani Patricia Lawfordová. Je to sestra prezidenta Kennedyho a sestra amerického ministra spravedlnosti. Pani Lawfordovou zastavila policie pro nějaký nepatrný dopravní prostředek a zjistila, že si pani Lawfordová neobnovila včas řidičský průkaz. To je ovšem přestupek, na který nestačí pokuta, ale viník musí před soud, i když je to sourozenec ministra spravedlnosti a prezidenta Spojených států. Pani Patricia Lawfordová byla předvolána před městského soudce Gibbense, který vše vyšetřil a vynesl první část rozsudku: Pani Lawfordová je povinna navštívit několik automobilových hřbitovů a prohlédnout si, jak vypadají vraky aut po vážných nehodách. A mimo to je povinna jít do několika nemocnic a navštívit děti, které byly zraněny neopatrným automobilistou. Až bude mít dost dokladů o tom, že tuto první část trestu "odpykala", má se dostavit před soudce Gibbense, který vynesl další část rozsudku, a to bude asi pořádná pokuta!

NÁVRAT SOVĚTŮ KE KAPITALISMU

Rokužel, není to zatím pravda, ale tvrdí to o Sovětském svazu Čiňan. Že prý připravuje návrat ke kapitalismu. Pravda je zatím jen ta, že si sovětská národohospodářská úvaha stále větší měrou, že jejich soustava zbankrotovala. K rozumným opatřením se nemohou odhodlat, o těch se jen sem tam prohodí nějaké moudré slovíčko, jako na příklad to, které řekl Chruščev, že se Sověty mají učit u kapitalistů. Návrat ke kapitalismu by nebyl také snadný. Ke kapitalismu se může okamžitě vrátit sovětské zemědělství, ale průmysl se může proměnit jen ve státní kapitalistický. Kdyby však Sověty vážně pomýšlely zvýšit životní úroveň svého obyvatelstva a zavést do své výroby pořádek, mohly by na příklad pozvat západní podnikatele k organizování své výroby. Dokud tak nečiní, budou prožívat krizi za krizí.

(Dokončení se strany 1.)

COMMUNIST SEIZURE OF POWER AND THE PRESS

and the anti-Communist newspapers were naturally the first target.

Petr Zenkl's brilliant and detailed article provides fascinating reading. For example, Zenkl quotes a little excerpt from the speech of the leader of the Communist party, Klement Gottwald delivered in 1929: "Finally, you say that we take orders from Moscow... And we go to Moscow — what do you think? We go to Moscow to learn from the Russian Bolsheviks how to wring your necks. And you know the Russian Bolsheviks are past masters of that!"

And another excerpt, this time from a speech made by the Minister of Information at a meeting of Communist university students on December 3, 1947: "As long as we have Rude Pravo, the main Communist daily, we do not actually need any universities..."

Other interesting articles in this study, which should be read by everyone interested in the preservation of the free press, were contributed by such outstanding men as Dr. G. M. Dimitrov, Chu-Yuan Cheng, Msgr. Bela Varga, Janusz Kowalewski and others.

J. Č.

(Dokončení se strany 1.)

'JEJICH ČLOVĚK V HAVANĚ'

byl jmenován poradcem sovětské delegace u Spojených národů v New Yorku. Ale když se rozneslo že špión objevil ve Spojených státech v masce diplomata, došlo ke skandálu. Sovětské vládě nezbylo, než ho odvolat...

Pak špión Kudriatzev působil v úloze diplomata v různých a hlavně neutrálních zemích... až byl roku 1960 jmenován sovětským velvyslancem v Havaně. Sovětská vláda ho vyslala na Kubu v době, kdy šlo o Castrovi o to, aby si v zemi konsolidoval a upevnil posici. Jistě mu v tom pomohly Kudriatzevovy rady. Na druhé straně Kudriatzev s pomocí Castrovou plně připravoval zřízení sovětských nukleárních základů. A když v červnu tohoto roku dosáhl všeho, čeho měl dosáhnout, byl odvolán. Moskva ho nahradila nepodezřelým diplomatem z povolání, Alexandrem Alexejevem. Nevinný úsměv tohoto diplomata měl svět zakrýt všechno, co před ním vykonal špión z povolání, Sergěj Kudriatzev.

ZEMŘEL PARDUBICKÝ MECENÁŠ

V pardubickém krematoriu byl zpopelněn primář J. Snopek, který za svého působení v místní Všeobecné nemocnici provedl přes 100.000 operací. S věhlasným odborníkem a dobrým člověkem se přišlo rozloučit téměř celé Pardubice. Také mnoho jeho bývalých pacientů z jiných míst mu přijelo vzdát poslední hold. (Pisatel těchto řádků je také jedním z těch, kterým primář Snopek obtížnou operací zachránil život.)

J.

VTIPNÁ ODPOVĚĚ NEDOSTATKU PROUDU

ABY SE PROUD UŠETŘIL, NEPRACUJE SE

V Československu vznikla velmi kritická situace v celém energetickém hospodářství. objevují se velké obtíže ve třech odvětvích, která na sebe navazují, to jest v dopravě, zásobování uhlím a výrobě elektřiny. Dopravní obtíže a svízelná situace železnic vedou k zhoršení zásobování uhlím, jehož důsledkem jsou potíže v elektrárnách. Tyto potíže zase vedou k dalším poruchám v železniční dopravě a v průmyslové výrobě. Rudé právo přiznalo, že "potíže v zásobování národního hospodářství a obyvatelstva uhlím se projevují již po dva roky". Zároveň učinil režim opatření k omezení spotřeby elektřiny v závodech. Podle Rudého práva naráží provedení těchto opatření na vážné překážky:

"V jednotlivých krajích v různých hodinách je určena hodina v dopolední a hodina v odpolední

směně, po kterou se má odběr elektřiny snížit na nejnižší míru, na technologické minimum... Kolem této doby... vyskytly se dotazy a nejasnosti. Vznikly zejména proto, že na jedné straně tu je zájem dalšího rozvoje národního hospodářství, který vyžaduje plně využívat pracovní dobu, na druhé straně vzniká hodinová přestávka, po kterou stroje nevyrobí. Situace je tím svízelnější, že "závodní myšlenky namnoze dohánějí plán". Některé závody v důsledku těchto opatření "prakticky dopolední směnu přerušily", což vedlo k jejímu proloužení a patřičné nelibosti u dělníků. Rudé právo však varuje, že bez těchto opatření "na trhu bude chybět zboží" a "to nakonec pocítí všichni občané republiky". Ovšem přesvědčivou odpověď na otázku, jak se dostat ze začarovaného kruhu, Rudé právo nevěnovalo.

PRANÝŘ 'VEČERNÍ PRAHY'

KOUPILA SI DVĚ RULIČKY MÁSLA

Špatná zásobovací situace a nedostatek zboží přiměly režimní propagandu k zahájení ostrých útoků proti tak zvaným "panikářům", kteří prý "hamoni" a takto vyvolávají na trhu nedostatek spotřebního zboží a potravin.

"Večerní Praha" vyzývala, aby se "panikářům dalo přes prsty", a psala: "V posledních dvou třech dnech se znovu objevily v pražských obchodech jednotlivci i skupinky lidí, kteří začali skupovat maslo, tuky a olej. Shromažďují zásoby. Panikáři." List tvrdí, že masla je dost, avšak že "pa-

nikáři se znovu vyrojili, rozšiřují nesmyslné zprávy a sami hromadí maslo... i tuky a oleje, doma ve spíži". Proto se prý "od dnešního dne prodává v prodejních osminkách masla osobě".

List zachází dokonce tak daleko, že uvádí jméno a adresu jedné hospodyně, která se provinila tím, že žádala víc než jeden balíček masla. Je zajímavé, že k této panice a k veřejnému pranýřování, jež ji má čelit, dochází sotva poté, kdy se uklidnila nákupní horečka vyvolaná kubánskou krizí.

TRAMPOTY S DEŠŤNÍKY A JINÝMI ZMETKY

DRAZE ZAPLACENÉ ZBOŽÍ NEPŘEŽÍJE TÝDEN

Pražský rozhlas je bombardován stížnostmi spotřebitelů na nízkou jakost zboží všeho druhu. Nezbývá mu, než aby se sdělil veřejnosti. Z rozhlasu se tak dovídáme:

"Když si člověk koupí boty a zjistí, že je jedna podrážka tenčí, když si koupí šaty a ony se mu začnou ve švech rozlézat, je to nepříjemné. Když si koupí rádio a za týden nehraje, je to už k zlosti."

"Já tedy nevím, proč se do dětských bund a do těch triček dávají takové věci. Protože, co já koupím dětem, tepláky a bundy a trička, tak vždycky za týden, za čtrnáct dní, nepozdělají za tři neděle ten zip je pryč. Ti výrobci přece musí vědět, že ty zipy nejsou kvalitní..."

"Deštníky, které tam chodějí, se nedají nosit. Měli tam šest deštníků. Z toho čtyři deštníky měly tu vadu, že neměly to, jak se tomu říká?"

—To nahore, aby to drželo.

—Ano, ano, to nahore, aby to drželo otevřené! To chybělo. Zbývající dva nevyhovovaly barevně a vůbec a oba měly držadla mimo tyč. To by se totiž deštník nedal vůbec za nic držet, protože to bylo pryč. To by se musel deštník držet prostě jenom za tu hůlku. Až doma jsem to přilepila a drželo to.

—Sama doma?

—Ano, jenomže když jsem deštník otevřela, tak to cvaklo, na tom deštníku je totiž právě to co to drží, tak to je výhoda, ale tady ten hrot vyskočil a byl pryč!"

MAJÍ VEGETARIÁNI SKUTEČNĚ PRAVDU?

PŘÍPAD DVOU FRANCOUZEK, KTERÉ SEZELENALY

Lidé to opravdu nemají s potravou lehké. Jsou zapřísažili vegetariáni — nikoli proto, že by jim to chutnalo, ale protože se dověděli, že masitá strava obsahuje mnoho cholesterolu, který způsobuje nebo zrychluje kornatění cév a může dokonce způsobit i srdeční mrtvici. Vegetariáni většinou však neodmítají mléčnou stravu, mléko, sýr, maslo, vejce a konečně i zmrzlinu, která je dělana ze smetany. Ale mléčné výrobky obsahují ještě víc cholesterolu, než maso.

Zatím se lékařům nepodařilo potvrdit nebo vyvrátit, že masitá strava je škodlivá a vegetariánská naopak zdravá. Jak se zdá, tragikomický případ dvou vegetariánek hodně tento problém zatěmnil, nechceme-li tvrdit, že postavil řadu teorií na hlavu. Doktor Grupper představil na zasedání francouzské dermatologické společnosti dvě ženy. Obě jsou stejné staré — padesát čtyři let. Obě jsou již přes dvacet let zapřísažlé vegetariánky. Žádání z těchto žen si nestěžuje na nemoc. Cítí se velmi dobře — až na to, že jsou zelené. A to jim ovšem vadí, zejména jako ženám, které se chtějí ještě líbit. Opravdu: obě tyto pacientky sezezenaly, a to nejen v obličeji, ale po celém

těle. Dokonce i sliznice mají zelené, ač normální člověk má sliznice sytě rudé. Doktor Grupper zkoumal pleť těchto dvou žen opravdu s bezpříkladnou trpělivostí a pečlivostí. Nesčetné chemické i anatomické pokusy ukázaly, a potvrdil to také elektronický mikroskop, že těla těchto žen jsou v pravém slova smyslu nabitá nebo přesycena mědí. Budete se divit: ano, mědi. Měď a její sloučeniny se u obou žen usadily hlavně v kůži a v potních žlázách a způsobily zelené zabarvení kůže a sliznic. Přesycenost mědi ovšem způsobila jejich důležitá vegetariánská strava. Obě pacientky, jak řečeno, už přes dvacet let jedí výhradně zeleninovou potravu, ba dokonce oblíbené klíčky a jetelové listy, upravené jako salát. Není divu, že obě ženy jsou v této chvíli předmětem pozornosti lékařského světa, zejména dermatologů. Odborníci se snaží vypátrat obsah mědi v půdě — a tedy také v zeleninách, které tato půda rodí, i rozluštit záhadu, proč právě v těchto dvou organizmech se měď tak vytrvale usazuje. Jak jsem řekl: lidé to nemají s potravou a dietou lehké — zejména když utíkají od extrému k extrému.

Dr. Milan BRADÁČ

PROJEKT PLUTO NAJSŁUBNĚJŠÍ DRUH OBRANY

STRELA S NUKLEÁRNÝM NÁPOROVÝM MOTOREM

Pavol Hurban: Mezi prázdnější vojensko-politické rozhodnutí Washingtonu na sklonku roku určite patří uvolnění doteraz zablokovaných fondů na výzkumný projekt, zvaný Pluto. Ide o plán, který mnozí vedci a vojáci považují za nejslibnější druh obrany v následující desítky let. Projekt Pluto předvídá zestrojení nukleárního náporového motoru, který by letěl okolo zeměgule supersónickou rychlostí a súčasne niesol multimegatonovú nukleárnu pumú.

Vedecí poradci ministerstva národnej obrany dovodia, že proti takejto zbraňi by nebola prakticky možná žiadna obrana. S nukleárnym náporovým motorom by strela mohla zasiahnuť akýkoľvek terč na zemeguli, tým skôr, že by letela rýchlosťou vyše tritisíc kilometrov za hodinu, a to veľmi tesne pri zemi. Príliš rýchlo a príliš nízko, aby sa dala včasne odhalit radarom. Ako hovorí zpráva z Washingtonu, strela by letela prakticky nad vrcholkami stromov či budov.

Americký Kongres uvoľnil položky na podobný projekt už v terajšom rozpočte. Ale ministerstvo národnej obrany odletá fondy nepoužilo. Medzitým však znalci revidovali plány, a teraz znova doporučili, aby sa pristúpilo k ich uskutočňovaniu.

Nové rozhodnutie možno považovať za súčasť prehodnocovania celkovej brannej politiky, alebo aspoň tej jej časti, ktorá sa zakladá na nukleárnej technológii. Určite však je opatrením proti prípadnému sovietskemu rozvoju zariadení, ktoré by mohli zneškodniť balistickú. Toto prehodnocovanie sa v širšom meradle prejaví v návrhu na nový branný rozpočet, ktorý Kennedyho vláda predloží Kongresu. Ráta sa s tým, že návrh na nový branný rozpočet presiahne 51 miliárd dolárov.

Obnovený záujem o vybudovanie nukleárního náporového motoru pre účely obrany sa nepriamo uvádza do súvislosti s nedávnym opustením projektu balistických

striel Skybolt, ktoré mali byť odpalované z lietadiel. Hlavný účel striel Skybolt mal spočívať v tom, aby americké strategické lietadlá mohli ešte asi tak ďalších desať rokov nepriamo prenikat cez nepriateľskú protiletectkú obranu. Zdá sa teda, že niektorí vedecí a vojenský poradci Washingtonu dospeli k záveru, že také prenikanie sa dá skôr dosiahnuť strelou typu Pluto. Okrem toho ďalšou prednosťou takejto strely by bolo to, že by mohla plniť fotografické úkoly, obyčajne prevádzané bombardovacími letuňmi a ďalej že by mohla niesť oveľa väčšiu nukleárnu nálož ako hociktorý iný typ dnešných balistických striel.

Medzitým vo Washingtone padlo aj iné dôležité rozhodnutie v otázke stavby nukleárných reaktorov pre aerodynamické účely.

Tri vládne agentúry: komisia pre atomovú energiu, úrad pre astronautiku a vojenské letectvo budú odteraz spolupracovať na stavbe nukleárných reaktorov pre pohon kozmických lodí a elektronických laboratórií v kozmickom priestore. Letectvo odhaduje, že náklady na prototyp reaktora dosiahnu štvrt miliardy dolárov. Reaktor by tiež mohol dodávať svetlo a teplo pre kozmické lode s dvadsiatimi kozmonautami na palube.

DIPLOMATICKÉ STYKY POLSKA S Vatikánem

Mluví katolíckych vrstev blízkých poľskému kardinálu Wyszyńskému vyslovil presvedčenie, že dojde v dohľadnej budúcnosti k zahájeniu diplomatických styků medzi poľskou vládou a Vatikánem. Doba je prý k tomu priazniva také proto, že hlavou katolíckej cirkve je Jan XXIII, papež vyslovené reformních tendenci. Na Vatikán prý působí velmi příznivě demokratisace Polska a v Polsku naopak uznávají papežovo vystoupení pro mír a papežovu umírněnost.

DOBA

"UDĚLEJ TO NYNÍ" JE OPĚT ZDE

- Doba oprav a zlepšení ve vašem domě, dílně nebo obchodě.
- Doba, kdy řemeslníci jsou snáze k dostání a věnují více pozornosti své práci, mohou vám dát hodnotnější práci za vaše peníze.
- Doba, kdy mnohé dodavatelské firmy nabízejí slevy.
- Doba, kdy máte lepší možnost pustit se do všeho, co bylo odkládáno — jak ku příkladu opravy pomocných strojů a nářadí pro udržování trávníků a zahrad, elektrických strojů používaných v domácnosti, motorů pro vaše loďky, opravy aut, stejně jako vyčištění záclon, závěsů a koberců, předělání pohovek — ba mnoho jiných odkládaných nebo nedokončených prací.
- Doba, kdy máte možnost pomáhat vašim spoluobčanům a obci nalezením zaměstnání během zimních měsíců.

UDĚLEJ TO TUTO ZIMU

PRO PORADU A POMOC OBRATTE SE NA VÁS
NATIONAL EMPLOYMENT OFFICE

Uveřejněno na příkaz: Hon. Michael Starr, min. práce

NOVÁ HVĚZDA AMERICKÝCH PIANISTU

RALPH VOTAPEK Z MILWAUKEE, WISCONSIN

V říjnu zvítězil v mezinárodní soutěži pianistů o cenu 10.000 dolarů, vypsanou pianistou Van Cliburnem, nad 44 nejlepšími z celého světa. Sovětský svaz nevyjímajíc 23 roků starý Čech-američan Ralph Votápek.

Votápek, jehož domov je Milwaukee ve státu Wisconsin, přijel nedávno do New Yorku, aby hrál v Carnegie Hall svůj "vítězný" koncert, nikoli však svůj první koncert, neboť se zúčastnil v New Yorku několika klavírních soutěží. Mitropoulosovy, Leventritovy (v její porotě zasedá i náš slavný Rudolf Firkušný) a již roku 1959 zvítězil v soutěži Naumburgově.

Pianista, který zvítězil v tak významné soutěži, se ihned ocitne ve víru různých událostí, hudební, reklamní i společenské povahy právě v době, kdy je mu nejvíce třeba klidu, soustředění a času na cvičení. Nemínulo to ani Ralpha Votápeka. Přes to našel chvíli, a setkal se s naším hudebním spolupracovníkem, který mu položil několik otázek, týkajících se hlavně jeho českého původu a vztahu k české hudbě.

Ralph Votápek je sice typicky americký dobře urostlý mladý muž příjemného zevnějšku, plavých vlasů a modrých, obrylejších očí. Přes to, a je to ku podivu, protože jeho matka je Švýcarka, je v jeho rysech a chování něco typicky českého. Lze to těžko popsat a pozná to zase jen Čech.

Na první otázku o svém původu, odpověděl Ralph Votápek takto: Ano jsem se strany svého otce čistě českého původu. Můj dědeček a babička se přistěhovali roku 1895 do Spojených států z Čech. Bohužel si nevzpomínám, z které obce. Česky již nemluví, ale rozumím. Pokud žil dědeček a babička, to jest do mého desátého roku, mluvilo se u nás doma hodně česky. Avšak po jejich smrti převládla angličtina, protože maminka česky neumí.

Z českých hudebních skladatelů znám ovšem skladby Smetanovy, Dvořákovy, Janáčkovy a Martinů. Hrál jsem mnohé z nich, ale dosud ne na koncertech. Velmi se zajímám o klavírní koncert Bohuslava Martinů, který bych rád hrál na svém turné s americkými orchestry.

U nás doma se hudba nepěstovala, rodiče nebyli muzikální. Přes to jsem přesvědčen, že jsem své hudební nadání zdědil po svých českých předcích. Hře na piano jsem se začal učit, když mi bylo devět let. Brzy se ukázalo, že mé nadání přesahuje průměr a rodiče mne poslali na wisconsinskou konservatoř, kde jsem se učil osm let. Pak jsem začal studovat hudbu na universitě v

Chicago, graduoval jsem a odjel do New Yorku, kde jsem studoval s pianistou Robertem Goldsandem. Později jsem vstoupil na Juilliardovu hudební akademii a pracoval s Rozinou Lhevinovou, která učila i Vana Cliburna. Bude vás zajímat, že paní Lhevinová, které je přes osmdesát let, se rozstala právě před mým koncertem v Carnegie Hall, a nemohla se mi věnovat v kritických dnech před vystoupením. Požádala proto Rudolfa Firkušného, zda by byl tak laskav a poslechl můj program a poradil mi. Tak jsem před koncertem hrál našemu Firkušnému, hlavně Schumannovu Fantasií, kterou

hraje Firkušný tak krásně kterou jsem i ja zařadil do svého programu.

Na otázku, jaké má nyní plány, odpověděl Ralph Votápek: V nejbližších dnech vystoupím několikrát na televizi a rozhlas a pak přijde velké turné po Spojených státech. Vystoupím jako solista s většinou velkých amerických orchestrů.

Na další dotaz odpovídá, že zná přibližně 30 koncertů — což je úžasné. Votápek, o jehož ohromném repertoáru se vypravují zkazky, se přiznává, že hraje nejraději hudbu soudobou.

Má dále smlouvu s gramofonovou společností RCA, pro niž

bude natáčet řadu skladeb lehkého rázu. Podotkl, že ho to příliš netěší, ale že si tak aspoň nastuduje řadu přídavek.

Hlavně však záleží Ralphova budoucnost na americké armádě. Je odveden a měl již nastoupit vojenskou službu. Po vítězství ve Van Cliburnově soutěži mu odvodní komise velkoryse odročila nastoupení vojenské služby o rok, aby mohl splnit závazky a koncerty, které mu přineslo vítězství v soutěži. "Co bude dále nevin", končil rozhovor Ralph Votápek, ale mám zatím tolik práce, že nemám kdy na to myslet.

Jaroslav STEYN

DAR AMERICKÉHO NÁMOŘNICTVA LIDSTVU

PŘESNÝ TEPLOMĚR, KTERÝ ZACHRAŇUJE ŽIVOTY

Dr. Milan Bradáč: Zdá se, že lékařský štáb amerického válečného námořnictva zlomil v roce 1962 všechny rekordy počtem svých objevů a vynálezů. Však jsme o nich několikrát referovali. Na konci roku oznámilo námořnictvo další sensační vynález, o kterém Vám něco poví dr. Bradáč: Na měření teploty těla u nemocného často závisí jeho život. Zejména ovšem při operacích a horečnatých nemocích. Až dosud celkem byl zmatek ve způsobu, jak nejspolehlivěji teplotu měřit. Starší lékaři německé školy měřili a měřili teplotu pod paží, ačkoli je to velice nespolehlivé. Francouzi měří teplotu v ústech, ale ani to není přesné. Američtí lékaři dávají přednost měření v konečníku, což má zas nevýhodu, že teplota je často neúměrně vyšší, než na příklad pod paží. Doposud skutečně nebyl sestrojen teploměr, odpovídající všem požadavkům

vědy. Tomu odpomohl nyní doktor Theodor Benzinger z lékařskovysokumného ústavu amerického námořnictva. Sestrojil konečně teploměr, který je naprosto spolehlivý. Je to smyčka z velmi jemného drátu, a tato smyčka se vloží do lidského ucha tak, aby se dotýkala ušního bubínku. Jemný kartáček smyčku udržuje ve stálé pozici tak, aby se bez přerušování dotýkala ušního bubínku.

Pro zrovna bubínku, zeptá se asi čtenář. Proto, že ušní bubínek je zásobován týmiž cévami jako centrum tepelné regulace v lidském organismu na spodině mozku. Toto mozkové centrum působí jako termostat: udržuje teplotu těla ve vyrovnané výši. Teplota ušního bubínku je tedy stejná jako teplota tohoto mozkového regulátoru a je neměnná na rozdíl od jiných částí těla. Nový teploměr doktora Benzingerova je tedy teploměr ušní.

Smyčka, která se vloží do ucha, má drátěný vývod k zesilovači, který teplotu ukazuje buď na stupnici nebo ji dokonce přímo zapisuje. To je ovšem nesmírně důležité při řadě operací, kdy je nutné v zájmu pacientova života sledovat neustále teplotu. Jiná výhoda tohoto teploměru je ovšem absolutní přesnost a rychlost měření. Pro pacienta je důležité, že měření teploty tímto novým aparátem netrvá déle než jednu minutu — anebo při takových nemocech, jako je zánět mozkových blan, může být mechanicky a automaticky sledována teplota nepřetržitě, od minuty k minutě. A někdy na jedné minutě závisí lidský život. Výzkumnému ústavu amerického námořnictva můžeme jen poděkovat a přát mu, aby pokračoval ve svých převratných objevech a výzkumech.

DOLAR PAMÁTKOU NA JÁCHYMOV

NEJSTARŠÍ MINCE SVĚTA: METRAKOVÝ KÁMEN

New York má největší museum mincí na světě. Je to historické museum, kde badatelé shromažďují všechny poznatky o tom, jak se vyvíjely na světě peníze:

Nejstarší peníz, který je v tomto museum vystaven, pochází z ostrova Yap v Pacifickém oceánu. Je to do čtverce otesaný kámen, asi čtyřicet pět centimetrů velký a vážící osmdesát kilogramů. Ve své době měl tento "peníz" cenu deset tisíc kokosových ořechů nebo cenu jedné ženy.

Přepočte-li se dnes cena deseti tisíců kokosových ořechů, je to jeden tisíc pět set dolarů.

Papírové peníze vznikly ovšem mnohem a mnohem později. První zachovalé bankovky jsou z Číny a byly tištěny kolem roku tisíc tři sta sedmdesát po Kristu, tedy velmi brzy po té, co byla vynalezena výroba papíru. Kovové peníze jsou ovšem mnohem staršího data — jsou asi o pět tisíc let starší než první bankovka.

Zajímavé je i to, čemu se učí všechny americké děti už v obecné škole: Jak vznikl dolar a jeho jméno? Děti se učí, že první dolary razil v Jáchymovském údolí v Čechách pan Joáchim. Byly to mince z tvrdého zlata a stříbra a říkalo se jim podle jména údolí, v nichž byly raženy "Joachimstaller". Z toho vznikla zkratka "Taller" a evropská výtahoválcí v Americe toto německé slovo zkomolili na dolar.

Císařovna Marie Terezie, jak se poučujeme zde v museum, napodobila pana Joachima z Jáchymovského údolí a dala roku 1780

razit zlaté mince pod jménem "Taller". V museum se dovídáme, že tyto mince jsou dosud v oběhu a nové jsou podle jejich vzoru raženy v Africe.

NAVRÁTIL ZOSTANE V KANADĚ

Ministerský předseda John Diefenbaker osobně popřel pověsti, že se uvažuje o vrácení Miloše Navrátila, patnáctiletého uprchlíka, Československu. Navrátil se schoval, jak známo, v letadle, které letělo z Prahy na Kubu a cestou přistálo v Ganderu na Novém Foundlandu. Je v péči přistěhovaleckých úřadů v Halifaxu. Jak rychle bude z jejich péče propuštěn, závisí na tom, kdy se najde jednotlivce nebo organizace, který nebo která by se Navrátila ujala. Navrátil hledá strýce, který se prý jmenuje Šťastný a bydlí někde v okolí Otavy.

ŽIVOT ZA OPOŇOU: HLEDÁJÍ SE ALIBI

POLSKÝ KOMUNISTICKÝ AUTOR V ESOPOVĚ ROLI

Mladý polský autor, Slavomír Mrozek, na sebe po prvé upozornil roku 1957 svými bajkami ze světa zvířat, které většinou pojednávají o politických oportunistech a alibistech. Tehdáž byl — jak polským Svazem spisovatelů tak i moskevskou Izvěstijí — kritizován jako zavilý nepřítel komunismu. Tim více překvapuje, že jedna z jeho bajek o lvu, který odmítl zadávat v římské aréně živého křesťana, byla uveřejněna v nedělní příloze Izvěstije, a to patrně proto, že svým obsahem nyní odpovídá Chruščovově linii a boji proti neostaliniistům. Mrozkova bajka, zní:

Císař dal znamení a první lvice vběhla mezi křesťany do arény. Hlídač lvů Kájus uřel, že jeden z lvů se nijak neměl k dílu. Seděl u klece arény a klidně pojídal mrkev. Kájus postrčil lva dlouhou tyčí. Ale lev ho vyzval: "Hele, nech mě na pokoji a koukej zmizet!" Kájus odpověděl: "Vždyť přece nemusíš nikoho sežrat! Ale aspoň se trochu projdi a několikrát zařvi. Pak budeš mít alibi a nic se ti nestane!" Lev mrskl ocasem: "Jo, to si myslíš ty! Každý mě však uvidí a později mi nikdo neuvěří, že jsem nesežral ani jednoho křesťana!" Hlídač Kájus škubl rameny: "Já už dneska nerozumím ani lidem ani lvům!"

Lev se na něho soucitně podíval a řekl: "Ty prostě nerozumíš politice. Dříve nebo později se císař s křesťany dohodne a pak se křesťané dostanou k moci. Nu a co

myslíš, že se potom stane? Revi-se! Rehabilitace! A co potom? Patricijové určitě řeknou: My jsme křesťany nepojídali! To byli lvi!"

Kájus se podrbal za uchem a ptá se: "A co myslíš, že bude s tebou?" "No, mně bude moci každý potvrdit, že viděl, jak jsem jedl jen mrkev!"

"Ale tvoji kolegové pojídají přece křesťany s požitkem!"

"To jsou krátkozraké oportunisty bez taktického rozumu!"

"Dobře. Ale vraťme se ke křesťanům. Jestliže se dostanou k moci, vypovíš před soudem, že jsem tě nenutil, abys něco podnikl?"

"Blaho republiky ať je nejvyšším zákonem! Rekl lev a okusoval svou mrkev dále...

PETR ZENKL O FRÁNĚ ZEMINOVĚ

K úmrtí Fráni Zeminově poslal nám svou vzpomínku také Dr. Petr Zenkl, bývalý pražský primátor a místopředseda vlády před komunistickým pučem. Z jeho vzpomínky vyjímáme:

"Měla jedinečný dar jazyka. Byla výborným, ohnivým, strhujícím řečníkem, poutajícím formou a uchvacujícím důvody a obrazy, jichž používala, i příklady, jimiž svá tvrzení podporovala. Snad nikdy neodřekla, kdykoli byla pozvána na konferenci, na schůzi, k sebe namáhavějšímu zájezdu - a pozvána byla bezpočtu jako snad nikdo jiný. A ať šlo o stručný projev nebo o politickou řeč, o příležitostnou vzpomínku nebo o programový projev, vždycky se velmi pečlivě připravila stojíc na stanovisku, že posluchači mají právo, aby to, co se jim předkládalo, bylo i formou nejhodnotnější. Pronesla bezpočet řečí, napsala bezpočet článků a jejich hodnotných návrhů v organizacích a vedení strany, v Národním shromáždění i jiných sborech byla řada nepřehlédlná. Nikdy si své povinnosti neulehčovala, nikdy se žádným nesnáze nevyhýbala, nikdy nesvalovala svou odpovědnost na jiné. Vždy a ve všem byla celá, svá, svérázná."

AMERICKÝ PROBLEM

James Meredith, černoch a bývalý americký voják, který si vynutil přístup na Mississippskou universitu, navštívil po Novém roce Chicago. Sotva vystoupil z letadla, dověděl se, že dům jeho otce v Kosciusku, Mississippi, byl ostřelován neznámými chuligány. Na tiskové konferenci prohlásil:

"Nežádal jsem místní úřady, aby zakročily, protože i kdyby věděly, kdo střílel, nezakročily by. Nezajímá mě, co dělají. Jde mi o to, aby se s černochy zacházelo jako s lidmi. Není to jen můj problém, je to problém celé Ameriky."

Ptali se ho, co je pravdy na tom, že jeho prospěch na universitě není valný. Odpověděl: "Zřejmě nerozumíte tomu, o čem jde. Slyším z rozhlasu, že se střílelo na domek mého otce a vy se mě ptáte na můj prospěch. Nejde o malichernost. Otci je jednadéset let. Pracoval těžce, aby mohl poslat deset dětí do škol. Je to vážná věc, nemůže-li spát v klidu. Co mu pomohlo, že splácel dluhy a vedl počestný život, když nemůže žít v klidu a když se smí po něm střílet?"

Bohoslužby v rodném jazyce se konají každou neděli o 11. hod. ráno v čs. baptistickém kostele na 1624 Queen Street West.

Zpíva pěvecký sbor. Každý srdečně zván.

Rev. J. Novák, Tel. 762-5960

AUTOMATISACE MENÍ LIDSKOU SPOLEČNOST

HISTORICKÁ KOLEKTIVNÍ SMLOUVA KAISROVÝCH PODNIKŮ

Zdeněk Šelep: Američtí oceláři dohodli novou kolektivní smlouvu s obrovskou Kaisrovou ocelářskou společností — a nová kolektivní smlouva se stává historickým mezníkem ve vývoji americké průmyslové společnosti. Týká se jednoho z největších problémů dnešní doby — otázky automatisace a lidské práce, konfliktu mezi strojem a lidským rukama, mezi produktivitou a lidskou spokojeností, mezi potřebou vyrábět levně a neměsí potřebu žít. Nová kolektivní smlouva amerických ocelářů a velké ocelářské společnosti se netýká pouze tohoto problému — snaží se jej řešit. Automatizace znamená, že stroje nahrazují lidskou práci. Nahradit lidskou práci však znamená, že je také třeba nahradit ztracený lidský výdělek. Dělník se nemůže poklonit daleko výkonnějšímu stroji a hlásit se o podporu v nezaměstnání.

Kaisrova ocelářská společnost, firma neobyčejně rozvětvená a výkonná, zavádí do svých továren automaty. A nová kolektivní smlouva mezi firmou a jejími zaměstnanci stanoví za prvé že

stroje nevytláčí dělníka na ulici a nepřipraví ho o práci. Za druhé, že každý zaměstnanec se bude podílet na zisku, který firma vítězí z daleko vyšší produktivity strojů.

Ke kolektivní smlouvě došli zaměstnanci a jejich zaměstnavatel nezvyklým způsobem. Po tři roky se na ni pracovalo, ale nebyla to obvyklá bojovná jednání. Už před třemi roky byla vytvořena zvláštní znalecká komise odborářů, zástupců firmy a — jeden z důležitých prvků — zástupců veřejnosti. Cílem jejich dlouhého průzkumu bylo zjistit, jak vyrábět levněji a rychleji, a jak to zařídit, aby dělníci neztratili práci. Nakonec vznikla smlouva, podle níž se úspory získané automatizací budou dělit. Část zůstane zaměstnavateli aby kryl investice spojené s automatizací. Závorek plná třetina půjde k dobru zaměstnanců, kteří ustoupili strojům. Nejen, že neztratí výdělek, ale získá z automatizace bude použito k tomu, aby se přeskolilo na jiné odborné a ne jednu daleko lépe placené síly u svého mateřského podniku.

SPORT

Lední hokej v Československu figuroval vždy nejméně mezi evropskou elitou a nejednou čs. reprezentanti zasáhli s úspěchem v bojích o titul mistra světa. Velká příležitost získati světový championát se znovu naskytne Českoslovákům letos v březnu, kdy Stokholm bude jevištěm této velké sportovní události. Obháječi titulu z Colorada - Švédové mají výhodu v domácím prostředí, druhým kandidátem titulu jsou Rusové a s Kanadany se musí také vážně počítat. Vysílají mužstvo Trail Smoke Eaters, které v roce 1961 vyhrálo mistrovství světa ve Švýcarsku, kde hrálo s ČSR: 1:1. Síla reprezentantů USA, není zatím dostatečně známa. Českoslováci mají však největší kvalifikace na úspěch. Nebor na sklonku loňského roku ČSR porazilo dvakrát národní mužstvo Švédů, pak rozdrtilo hostující kanadské mužstvo ze Saskatoonu a před vánoci porazilo v Praze před vyprodaným hledištěm téměř 20.000 diváků SSSR: 4:3.

V tomto zápase Rusové nastoupili s kompletním mužstvem, které se právě vrátilo z úspěšného zájezdu z Kanady. Oproti této skutečnosti, Českoslováci nastoupili bez svých nejlepších útočníků Bubníka, Golonky a Jirky, kteří jsou zraněni. Vedení se ujalo ČSR. v první třetině Bukáčem, a po bezbrankové druhé třetině, zvýšil v poslední třetině ostravský Vlach náskok na 2:0. Rusové pak vyrovnali brankami Firsova, načež nováček mužstva jihlavský Pryl zvýšil na 3:2. Ještě jednou se hostům podařilo vyrovnat Ivanovem na 3:3 a zdálo se, že zápas skončí nerozhodně. Ale dvě vteřiny před koncem hry Dolana za velkého jásotu obecenstva zajistil domácím vítězství Československo hrálo v této sestavě: Mikoláš-Potsch, Kasper, Gregor, Tikal-Pryl, Bukáč, Vlach - Dolana, Vaněk, Černý-Starší, Kepák, Bárta. Současně je doma v plném tempu hokejová liga. Vede ji bezpečně opět sedminásobný mistr ZKL Brno (dříve Rudá Hvězda), jehož mužstvo je ve velké formě. V jednom zápase porazilo dokonce Pardubice 19:1! O další mistra bojují Sparta, Jihlava, Vitkovice a oba bratislavské kluby. Na konci tabulky jsou Kladno, druhý brněnský klub ZJŠ, a Budejovice. Sparta vyhrála také i v Davosu Spenglerův a jeden její hráč J. Křen od výpravy "odskočil" a požádal o azyl ve Švýcarsku.

ROK 1962 byl celkově pro čs. sport jinak úspěšný. Vedle ledního hokeje, letní národní sport kopaná dosáhla velké úspěchu na mistrovství světa v Chile. Sportovní žurnalisté dodatečně ocenili druhé místo ČSR. a velký výkon záložníka 31 letého Josefa Masopusta, majora čs. armády, který byl prohlášen nejlepším fotbalistou v Evropě. Nebyla to však jen kopaná a lední hokej, jež tvoří sportovní odvětví ve kterých jsou Českoslováci jedni z nejlepších na světě. K světové třídě stejně tak náleží gymnasté, volejbalisté, družci za SSSR. na mistrovství světa, motoristé a parašutisté. Uznání dostalo se sportu, který dříve býval jen doplňkem k "přílůžným plzeňským" - kuželkám. V Bratislavě se konalo již 5. mistrovství světa v kuželkách, ve kterém v celkové klasifikaci mužů vyhrálo ČSR. před favorizovanými Maďary. Pozoruhodnými jsou úspěchy čs. sportovkyň v gymnastice Bosáková a Časlavská jsou mistryně světa, v košíkové čs. ženy skončily na mistru světa druhými za Ruskami, Suková se probojovala do finále Wimbledonu a v kuželkách 41 letá V. Šindlerová z Přerova je mistryní světa. Z krasobruslařů pak nesmíme zapomenout sourozence Romanovi a Divinu, kteří patří rovněž mezi nejlepší na světě. Určitý pokles ve výkonnosti zaznamenala lehká atletika, kde chybí reprezentanti formátu Zátopka jen jediný čs. atlet je v loňském žebříčku nej-

lepších deseti na světě a sice Matoušek v kladivu na 5. místě s 67,82 m. Sprinter Mandlík je na 100 m. dvacátým na světě časem 10,3 vteřiny, a na 200 m. sedmáctým za 20,8 vteřiny. Na 1.500 m. je Salingér časem 3:42,2 min. na 13. místě a ačkoliv Jurek na 5 km. má lepší čas než býval svět. rekord Zátopkův - 13:53,8 min., tento výkon jej zařadil až 15. místo žebříčku. Dalším třináctým na světě je skokan o tyči Tomášek s jinak pozoruhodným výkonem 4,72 m. V ženách po odchodu Zátopkové jsou jediné diskařky Němcová a Šimánková světovou třídou. Výkony 55,33 m. a 54,99 m. Také v tenise chybí nástupce Drobného a stejně tak stolní tenisté jsou hodně dlužni minulosti. Není bez zajímavosti, že stále hraje s úspěchem 41 letý Andreadis. Minulý týden Praha viděla sportovní novinku - v krytých hale ve Stronovce, kde se loni konala krasobruslařská mistrovství byla zahájena fotbalová zimní liga, jež potrvá dva měsíce...

L. P.

V ČSR OPAK UVOLŇOVÁNÍ

Až do nedávna měli rolníci a členové Jednotných zemědělských družstev v Československu právo prodávat zemědělské výrobky přímo spotřebitelům, jestliže před tím splnili dodávkovou povinnost. Toto právo bylo nyní zrušeno a rolníci mohou prodávat jen státním ústřednám. Československo tedy dělá pravý opak toho, co by se v rámci "odstalinštění" očekávalo. Místo podpory soukromé iniciativy zavádí se ještě přísnější státní hospodářství než dříve. To však nemůže vést nikam jinam, než jen k dalšímu stupňování nedostatku potravin a k prohlubování krise vůbec.

VÝROČNÍ ZPRÁVA DÁMSKÉHO ODBORU ČSNS, ODBOČKA TORONTO

S radostí a vděčností díváme se zpět na uplynulý rok 1962, který byl bohatý činností a sociální prací. Dámský Odbor pořádá 9 členských a 5 výborových schůzí. Přítomnost sester na všech byla velmi uspokojivá. Snažili jsme se uspořádat program, který by vyhovoval a uspokojil. Slyšely jsme přednášku o sociální činnosti sestry Hitchmanové, shlédly jsme filmy různých zemí, měly jsme lékařskou přednášku a film prostřednictvím Canadian Cancer Society a potěšily jsme se pásmem vzpomínek a zkušeností několika našich sester. Naše vzpomínka na Dr. Miladu Horákovou byla důstojná a krásná zásluhou sestry Vrázové z Chicaga, která posloužila projevem. Žabavý večer a vánoční večer nám pomohly k vzájemnému sblížení. Bazar pořádaný v listopadu byl úspěšný zásluhou našich pilných sester. V únoru jsme opět pořádaly recepci na torontské radnici. Krásnou zkušeností byla pro nás návštěva u Mrs. Diefenbaker v Ottawě, kde jsme prožily nezapomenutelný den.

Na poli sociálním jsme pomohly 17 rodinám starých a nemocných uprchlíků v Německu a Anglii. Naše dobrovolné akce pokračuje a přináší mnoho radosti těmto opuštěným lidem. Pomohly jsme v několika sociálních případech v Kanadě. Zaslaly jsme finanční dar sirotčinci v Hongkongu prostřednictvím Canadian Save the Children's Fund a zúčastnili jsme se adoptovací akce, která se stará o hladové děti v Asii. Naši touhou je pomoci krajanům, kteří naši pomoci potřebují, zároveň však cítíme povinnost pomoci ubohým dětem, kdekoliv se nacházejí.

Jsmo vděční všem členkám našeho Odboru za jejich oporu, pilnou práci, věrnost a nadšení a doufáme, že rok 1963 bude rokem stejně radostným a úspěšným.

Ruth Petricková, předsedkyně.
E. Michalovská, místo-předsedkyně.
E. Veznerová, jednatelka.

SOKOLSTVO

VÝZNAMNÉ UZNÁNÍ ČLENU SOKOLA

JAROSLAV KASANDA, člen Tělocvičné Jednoty Sokol Toronto 2., byl předmětem zvláštní zprávy kanadské armády s datem 28. prosince m. r. Zvláštní zpráva oznamuje, že bratr Jaroslav "Jerry" Kasanda se stává prvním poddůstojníkem kanadské armády v oboru tělesného výcviku, který se povyšuje na důstojníka. Obšírná tisková zpráva armády uvádí, že bratr Kasanda, narozen před 36 lety v Československu, je příslušníkem proslulého praporu kanadské armády "Princess Patricia's Light Infantry" a dnem 1. ledna 1963, kdy jeho povýšení na poručíka vstupuje v platnost, stává se velícím důstojníkem pro tělesný výcvik a rekreaci armádní oblasti provincie Manitoba se sídlem ve Winnipegu.

Bratr Kasanda jest sokolským příslušníkem od svého mládí. V Československu cvičil v žactvu a dorostu, po přestupu do členstva se stal vedoucím žáků a dorostenců a věnoval se sokolské závodní činnosti v níž zaznamenal několik pozoruhodných úspěchů. Ihned po příchodu do Kanady, v roce 1949, se zapojil do sokolské činnosti v jednotě Sokol Toronto kde po řadu let působil jako cvičitel žactva a dorostu. Za svého pobytu ve Winnipegu cvičil v tamní jednotě, v jednotě Toronto 2 byl členem cvičitelského sboru a po dva roky byl rovněž členem náčelnictva Kanadského Sokola. Sokolskou činnost neopustil ani nyní, během své vojenské služby a podle možnosti se účastní sokolských podniků a cvičení, zvláště pak závodů, zájezdů a sletů Kanadského Sokola. Svou činností podstatně přispěl k propagaci sokolského tělocviku v Kanadě.

Bratr Kasanda je v armádě od roku 1952. Jeden rok sloužil v Calgary, v provincii Alberta, dva roky v Německu, kde kanadská armáda je součástí vojsk NATO a od roku 1955 je armádním instruktorem pro tělesnou výchovu, v kteréžto hodnosti sloužil na mnoha místech, zejména v Camp Borden u Toronta, ve Winnipegu a v Londoně. Absolvoval celkem tři kursy pro tělesnou výchovu v slavné vojenské škole v Aldershot v Anglii, kde poslední kurs, nejvyšší vůbec, absolvoval s nejlepším prospěchem. V roce 1961 absolvoval také pětiměsíční kurs pro vedoucí tělesného výcviku v Cornwallis, v provincii Nova Scotia, který je nejvyšším armádním kursem v Kanadě.

Bratr Kasanda je rovněž znám jako výborný plavec; zorganizoval zvláštní armádní plavecké družstvo které předvádělo ukázky záchrany tonoucích v mnoha kanadských střediscích. Je instruktorem společnosti "Royal Life Saving Society", členem zkušební komise kanadského Červeného Kříže pro bezpečnost ve vodě a v březnu 1962 byla mu Červeným Křížem udělena nejvyšší možná hodnost "Canadian Red Cross Water Safety Supervisor".

Bratru Kasandovi blahopřejeme k povýšení a v novém působišti, ve Winnipegu, přejeme i jeho manželce Margaretě a malému Tomíkovi mnoho zdaru!

3

DOVODY PROČ SE MÁTE STÁTI ČLEMEM KAMPELIČKY

POSKYTUJEME SVÝM ČLEMŮM

Zápůjčky na levný úrok
vysoký úrok z vkladů
ochranu Vaší rodiny životní pojistkou.

CZECHOSLOVAK /TORONTO/ CREDIT UNION LTD.
Úřadujeme v úterý a ve čtvrtek

od 7 do 9 večer, v sobotu od 1 do 4 odpo.
869A Bloor Street West.

Tel. LE. 4-3348

ČESKÁ CUKRARNA V HAMILTONU
doporučuje
 vídeňské dorty
 mandlové a oříškové,
 české punchové dorty
 a výborné zákusky

JOE'S
BAKERY & COFFEE SHOP
213 KING ST. E. — JA 9-2323
Navštivte naši kavárnu!

LÉKY, PRAVÉ STÝRSKÉ KOSY A DÁRKOVÉ POUKAZY DO ČSR.
objednejte u krajaňské firmy
TATRAN
CANADIAN TRADING CO.
144 Trenton Avenue,
MONTREAL 16, P. Q.
Phone REgent 3-3803.

JOHN GREGOR
Dovoluje si oznámit, že opět provádí
veškerý Plumbing Heating, opravy a
nové práce, pod firmou
QUALITY PLUMBING & HEATING COMPANY
Volejte LE 3-8396

YAROSLAV HUEBER
(Dr. Jur.) LL.B.
Tel.: EMpire 8-5536
Ste 215
NOTAŘ A ADVOKÁT
57 Queen Street West, Toronto 1

NOVÉ KOŽICHY NA MIRU, PŘE-MODELOVÁNÍ
Zboží se zárukou
Odborné opravy
FRANK PECH
238 KING ST. E., HAMILTON, Ontario
Tel.: JA 2-3925

DR. G. MRÁZ
ZUBNÍ LÉKAR
605 BLOOR STREET WEST
TEL.: LE. 71841
Ordinuje dle úmluvy.

Z MONTREALU

Plánovaná přednáška Ing. A. K. Velana, původně určená na středu 23. t. m., musela být z technických důvodů odložena na neurčito. Místo ní uspořádá ČSNS Odbočka Montreal filmový večer. Podrobnosti budou včas oznámeny. — V úterý, dne, 29. t. m. koná se v Kult. Středisku Arc. Berana, 4605, West Broadway první z měsíčních Přátelských Besed, pořádaných za účelem přípravných prací na příští bazar. Začátek v 8 hod. večer. — Zveme co nejsrdčněji všechny dosavadní pracovníce i příznivkyne a zveme taky upřímně všechny, které dosud mezi nás nechořely, k účasti. Dámský Sociální Odbor ČSNS Odbočka Montreal.

Hodláte-li cestovat kamkoliv
AIRSEALAND
TRAVEL SERVICE
684 BLOOR STREET WEST
ODBORNÉ VAM PORADÍ
W. J. MARTINEK
KANCELAR: LE. 1-4661
RES.: RO. 9-3714
Lístky na
splátky neb za hotové

L. LUNSKÝ, OPTIK
Prohlídka očí - Zhotovení brýlí
Prvotřídní kvalita
Hovoříme česky
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

KUPŮ, PREDÁJ, NAJOM
DOMOV, OBCHODOV
APARTMENTOV
v meste a na okolí
TORONTO
OBRAŤTE SA NA BRATA
MICHAEL J. VLCKO
REALTOR
TELEPHONE : 267-1211

POJIŠTĚNÍ VŠEHO DRUHU
ŽIVOTNÍ, ZDRAVOTNÍ, PENSIJNÍ
AUTO, POŽAR, OBCHODNÍ,
VELIN INSURANCE AGENCY
DR. D. VELIN
Tel.: HI 4-1593 - EM. 8-6121
DON MILLS, ONT.
115 PLATEAU CRESCENT

PROCK INSURANCE AGENCY
124 PANDORA CIRCLE
SCARBORO, ONT.
AXminster 3-7916
AUTO - POŽAR - BONDY
Dopravní a všeobecné pojištění
Výhodnější a levnější podmínky
Auto - financování

EVROPSKÁ LÉKARNA
posílá
LÉKY DO ČSSR
Rychlé a přesné dodání
HILARY'S DRUG STORE
344 BATHURST ST.
TORONTO
Tel.: EMpire 8-1059

Ušetříte na nábytku,
když nakoupíte přímo v továrně
UNITED FURNITURE FACTORIES
Showrooms
511 KING ST. W. - EM. 8-7316
Stereo HI-FI importujeme přímo
z Německa
3 POKOJE \$ 159.00

OD 1. RIJNA ÚSPORA
\$ 138. 60
AIR & OCEAN
TRAVEL CENTRE LTD.
NOTARY PUBLIC
1 ADELAIDE ST. E.,
(roh Yonge St.)
TORONTO
EM 3-8888 (4 linky)
KAREL BUZEK,
Notář.